

έρχεται διψασμένος νὰ φωτισθῆ, ἅ καὶ διὰ τὸν πολυπλοκὸν τῆς γλώσσης ὄργανισμὸν θὰ ἀπέργασεν μὲ ἄδειον καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν. Μὴ μὲ παρεγγήγησε ἐπαναλαβάνου. δὲν ἐπικρίνω κἀνέναν τὸ ἁμάρτημα εἶναι γενικόν, ἀσυναίσθητον, δὲν γίνεται ἐν γνώσει, καὶ τὸ πταίσμα, ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη ἐσχάτως, δὲν πίπτει εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς τὰς δύο ἢ τρεῖς προηγουμένας γενεὰς τῶν λογίων, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ ὄχι ἐν γνώσει τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ μάλιστα κινούμενοι ἀπὸ αἰθνημα ἔθνητικῆς φιλοτιμίας, τὸ οἰκοδόμησαν. Ὁχι! ἢ γλώσσα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν ἦτο οὔτε ἀναξία νὰ γίνῃ γλώσσα τῶν φωτισμένων ἀνθρώπων, οὔτε ἀνεπίδεκτος τῆς τεχνικῆς ἐκείνης διαμορφώσεως, τὴν ὅποιαν ἔλαβαν καὶ ἄλλα τῶν πολιτισμένων ἔθνων τῆς Εὐρώπης, καὶ ἂν οἱ ἀνατιρρητικὸς φιλοπάτριδες λόγοι τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος, ἀντὶ ν' ἀγωνισθοῦν νὰ τὴν ρίψουν, εἶχαν ἐνοήσῃ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ἴσως δὲν θὰ εἶχαμεν σήμερον τὴν γλωσσικὴν ἐκείνην σύγκυσιν, ὁμοίαν τῆς ὁποίας οὔτε εἰς σκοτεινοὺς αἰῶνας ἄλλων ἔθνων ἀνεπαύθη, δὲν θὰ εἶχαμεν τὴν δυσκολίαν ἐκείνην τῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ ὁποία, ὡς νὰ ἤθελε νὰ χλευάσῃ τοὺς φιλελευθέρους θεσμούς μας, σχεδὸν σταματᾷ τὴν φιλοπρόδοτον ὁρμὴν τοῦ λαοῦ μας· θὰ εἶχαμεν γλώσσαν ἀπλήν, ὁμαλήν, μίαν, ἱκανὴν νὰ ἐκφράξῃ καὶ τὰ ἀσφαλέστερα καὶ τὰ βαθύτερα αἰσθητά τῆς ψυχῆς, καὶ τὰς σφωτέρως ἰδέας τοῦ πνεύματος, μὲ μίαν καὶ μόνην γραμματικὴν, μὲ ἓναν καὶ μόνον ὄργανισμὸν ζωντανὸν καὶ ἐπιψυχον, ὁ ὁποῖος πολὺ εὐκολότερα καὶ πολὺ ἀποτελεσματικότερα θὰ ἐσυντελοῦσεν εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ φιλομαθεστάτου ἴσως τῶν λαῶν τῆς οἰκουμένης.

Ἄλλ' ἂν τὸ σφάλμα ἔγινεν ἤδη καὶ δυστυχῶς δὲν ἐνοήθη ἐγκαίρως, ἡμεῖς ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ πιστεύωμεν, Κύριοι, ὅτι τὸ κακὸν δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτον. Καὶ ὡς πρὸς τὴν ποίησιν μὲν δὲν ἀμφιβάλω ἐγὼ ὅτι τὸ ζήτημα ἤδη τείνει εἰς τὴν λύσιν του· δὲν ἀμφιβάλω ὅτι ἡ γλώσσα τῆς ποιήσεως θέλει ἐν γένει διαμορφωθῆ ἐπάνω εἰς τὴν βᾶσιν τὴν ὅποιαν ἔθεσεν ὁ ἔξοχος ὕμνωδός τῆς Ἑλληνικῆς Ἑλευθερίας, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ σφωτέρως εἶδη τοῦ περὶ λόγου πιθανώτατον πάλιν μοῦ φαίνεται ὅτι πνεῦμα ζωῆς θέλει διακλάσῃ καὶ αὐτὰ κατὰ τὴν γλώσσαν, ὅχι ὅποια γράφεται συνήθως, ἀλλ' ὅποια διαρρυθμίζεται καθ' ἡμετέρας εἰς τὸ στόμα τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποκλείει, ἀλλὰ συναρμολογεῖ τὸ ζωντανὸν στοιχεῖον τῆς γλώσσης μὲ ὅ,τι δύναται καὶ ἀρκεῖ νὰ δεχθῆ τοῦ ἀρχαίου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημητρίου Α. Κορομηλιά Εὐρυμέδης δρᾶμα εἰς πράξεις τρεῖς. Ἐν Ἀθήναις Καταστήματα Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1889. 32ον σ. 120.

Μιλτιάδου Παναγιῆ, γυμνασιάρχου. α'. Γνώμη τις περὶ τῆς μέσης παιδείσεως, σταλείσα εἰς τὴν ἀποτυχούσαν τῶν γυμνασίων σύνθεσιν. β'. ἀπάντησις εἰς τοὺς κριτάς τοῦ μεγάλου ἑλληνικοῦ συνακτικῶ αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1889, 16ον σ. 28.

Arnolds Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον ἐκ τῆς δεκάτης τρίτης γερμανικῆς ἐκδόσεως τῆς γενομένης ἐπιμελείᾳ **L. Pfaff** καὶ **F. Hoffmann** καθηγητῶν τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου μεταφρασθὲν καὶ πολλὰς σημειώσεσιν αὐξηθὲν ὑπὸ **Γ. Θ. Κυριακοῦ** δικηγόρου. Ἐν Ἀθήναις Βιβλιοπωλεῖον Καρόλου Βίλμπεργ. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Βασιλικῆς αὐλῆς Νικολάου Γ. Ἰγγλέση. 1889. 8ον φυλλ. Α' καὶ Β' σ. 90 ὄρ. 2.

[Ἐξεδόθη τὸ α' καὶ β'. τεύχος τοῦ κλασικοῦ τούτου συγγράμματος, ὅπερ πραγματευόμενον ἐν σαφηνεῖᾳ καὶ ἀξιολογημένῳ μεθοδικότητι τὸ ἀστικὸν τῶν Ῥωμαίων Δίκαιον προωρίσται νὰ καταλάβῃ θέσιν περιφανῆ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομικῇ βιβλιογραφίᾳ καὶ νὰ παράσῃ σπουδαιότατον βοήθημα τοῖς Ἕλλησι νομικοῖς. Ἄν ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου εὐρίσκειται ἐν πληρεῖ ἀκμῇ τυγχάνει τοῦτο ἐξαιρετικῆς ἐκτιμήσεως, ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ἥς αἱ ἐπιστημονικαὶ πρόοδοι καθίστανται ὁσημέραι καταφανεῖς καὶ ὅπου ὡς ἐκ τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ Κώδικος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου ἡ σπουδαιότης εἶναι δευτερεύουσα, μεταφράσθη ὑπὸ τοῦ διασήμου καθηγητοῦ Serafini καὶ ἀριθμῆται μέχρι τοῦδε 4 ἐκδόσεις, εἶναι κατὰ δὴλον ὅποια ἡ χρησιμότης αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐν τῇ πενιχρο-

τάτῃ αὐτῆς νομικῇ βιβλιογραφίᾳ καὶ ἔθω τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον κατέχει θέσιν ἀστικῶ Κώδικος.—Ἡ μετάφρασις φαίνεται γενομένη μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, σαφηνεῖα δὲ καὶ ἀκριβεία χαρακτηρίζουσι αὐτὴν· καὶ δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιον ὅτι τοιαύτη ἐξακολουθήσει οὕσα, ἀποῦ ὀρθῶς ποιῶν ὁ κ. Κυριακὸς δὲν προέβη εἰς τὴν ἐκδοσιν πρὸς τὴν ἀπεπαρτώσεως τῆς μεταφράσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου.] Ω'

Περὶ τῶν λόγων τῶν ἀποσεινόντων τὸ ἀξιοποιεῖον ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν κατ' ἐγκλήτων καταδικωμένων ὡς τοιούτων. Συμβολὴ εἰς τὴν ἐρμησίαν τοῦ 116 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου ὑπὸ **Σταματίου Δ. Βάλβη**. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Βασ. Ἀυλῆς Ν. Γ. Ἰγγλέση. 1889 8ον σ. 95.

Οἰκιακὴ Παιδαγωγικὴ ἢ περὶ τῆς κατ' οἶκον ἀγωγῆς τῶν παιδῶν πρὸς χρῆσιν τῶν τε γονέων, καὶ ἰδίως τῆς μητρὸς, τῶν νηπιαγῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις ἐκπαιδευομένων νεανίδων μετ' εἰκόνων ὑπὸ **Ἀριστείδου Κ. Σπαθάκη** διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ καθηγητοῦ ἐν τῇ Ῥιζαίῳ σχολῇ καὶ τῷ ἀρχαίῳ παρθεναγωγείῳ (σταθεῖσα ὑπὸ τοῦ τῆς παιδείας ὕπουργείου). Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον, βιβλιοπωλεῖον Σπυριδωνοῦ Κουσουλίνου, παρὰ τῷ ναφ' τῶν Ἀγ. Θεοδώρων, 1889, 8ον μικρὸν, σ. 120.

Περὶ τινῶν ἀποικιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐκ διαφόρων ἑλληνικῶν ἀναγνασμάτων ὑπὸ **Δημητρίου Εἰρητιδίου**. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἑρμοῦ κτλ. 1888, 8ον σ. ζ'—131.

Ἀλφαριθμητικὸν καὶ ἀναγνωσματικὸν πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως τῶν δημοτικῶν Σχολείων ὑπὸ **Μιχαήλ Κ. Σακελληροπούλου**, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἐπτανήσῳ Διδακταρίου. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ **Γ. Κασδῶν**, Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἐστίας». 1889. 16ον, σελ. 80. τιμᾶται λεπτῶν 60. [Τὸ παρὸν Ἀλφαριθμητικὸν συνετάχθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀναλυτικουσυνθετικῆς μεθόδου, τῆς ὁποίας ὡς προσφορωτάτης γίνεται ἰδίως σήμερον χρῆσις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς πρώτης ἀναγνωσεως. Διαιρεῖται δὲ εἰς μέρη τρία· τὸ πρῶτον μέρος περιέχει τὸ μικρὸν ἀλφάβητον, τὸ δευτέρον περιέχει τὰς διφθόγγους καὶ τὸ κεφαλαῖον ἀλφάβητον. Τὸ δὲ τρίτον μέρος εἶναι μᾶλλον Ἀναγνωσματικόν, περιέχον ὕλην προσιτὴν μὲν εἰς τοὺς μικροὺς μαθητάς, δι' οὓς ἐγράφη τὸ βιβλίον, ἔχουσαν δὲ μορφωτικὴν δύναμιν. Εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης τοῦ μέρους τούτου ὁ συγγραφεὺς ὀρθότατα ὠρμήθη ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι καὶ τὸ Ἀλφαριθμητικὸν πρέπει νὰ παρέχῃ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον, ὅπερ πᾶσα παιδεύουσα διδασκαλία καὶ ἐν γένει ἡ ἀγωγή ἐπιδιώκει. Τούτου εὐστόχοι πληρέστατα, βοηθήματα εἰς τὸ ἔργον λαθὼν τὰ τελευταῖα γερμανικὰ ἀλφαριθμητικά. Καὶ τὰ δύο δὲ πρῶτα μέρη κατήρτισεν ἐν εὐσυνειδήτῳ ἐργασίᾳ, μετὰ πολλὴν βᾶσανον τῶν πραγμάτων, ἡ δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις εὐδόκιμος πείρα τοῦ συγγραφεῖς ἐγγυᾶται ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀλφαριθμητικοῦ του παρῆγε τὸ προσφορωτάτον βιβλίον εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν τῶν Σχολείων. Τὸ βιβλίον εἶναι καὶ τυπογραφικῶς μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας κατηρτισμένον. Γ']

Παράρτημα τοῦ συνδέσμου τῶν Ὀθωμανῶν καὶ Χριστιανῶν πρὸς τοὺς φιλανθρώπους βασιλεῖς καὶ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον «Λαὸς» ὑπὸ τὸν δημορχεῖον. 1889, 8ον σ. 31.

Λόγοι Γεωργίου Καραμήτσα, πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1886—1887. Ἀθήνησι, τυπογραφεῖον «Παλιγενεσία» ἢ Ἀγγελοπούλου 14. Ὀδὸς Βορρᾶ. 1889, 8ον μέγα σ. 439.

Πραγματεῖα περὶ τῆς διπλωματικῆς ἐπιμελείας τῶν ἔθνων, ἧτοι περὶ πρέσβων καὶ προξένων ὑπὸ **Βαρβολομαίου Κυβέλου** διδάκτορος τῆς νομικῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Παρασκευᾶ Λεῶν 1889 8ον σ. 71.

Γρηγορίου Ν. Βεργαράκη, Κριτικῶν παρατηρήσεων ἐξέλεγξις. Τύποις Ἐφημερίδος 1889. 16ον σ. 31.

Βίοι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλλήνων σχολίων καὶ Παρθεναγωγείων κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου ὑπὸ **Π. Ι. Φέρμπεου** καθηγητοῦ καὶ **Α. Κουρτίδου**. Ἐκδότης Ἀνέστη Κωνσταντινίδης. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Καταστατικῶν Ἀν. Κωνσταντινίδου. 1889, 8ον σ. 206.